

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 7 maj 2015

Ystads lasarett
Sjukhus

Ystad
Ort

ÖNH
Klinik

Mats Holmström
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

ÖNH-verksamheten i Ystad är en del av ÖNH-kliniken i Kryh (en av Skånes 3 sjukvårdsförvaltningar). ÖNH-kliniken är en självständig enhet med verksamhet förlagd till Kristianstad och Ystad och tillhör kirurgdivisionen inom Kryh. Verksamheten leds av klinikchef som är disputerad läkare. Ystad har ett primärt upptagningsområde på cirka 100 000 invånare. Vid enheten i Ystad tjänstgör fyra överläkare av vilka två är disputerade. ST-läkare har endast funnits i Ystad sedan 2012. Enheten i Ystad har ett relativt stort kirurgiskt uppdrag som omfattar baskirurgi från eget upptagningsområde samt dessutom från Lund-Malmö (tonsilloperationer, abrasio, conchor och ytteröronplastiker). Härutöver bedrivs näs-bihålekirurgi medan öronkirurgi, laryngologi och frakturer (utom näsfrakturer) handläggs i Kristianstad. Akutverksamheten i Ystad är öppen till klockan 20 helgfria måndagar-torsdagar samt för inläggande operationsfall de två dagar i veckan då slutenvårdskirurgi bedrivs.. Kirurgin bedrivs huvudsakligen som dagkirurgi med i genomsnitt ett narkosoperationslag dagligen 4 dagar per vecka. En av de tillgängliga operationssalarna ligger på mottagningen

ÖNH Ystad

och används också för polikliniska ingrepp i lokalanestesi. Huvudparten av kirurgin sker på centraloperation. Sammanlagt gjordes under 2014 620 dagkirurgiska operationer, 190 slutenvårdsoperationer och 440 polikliniska operationer.

På mottagningen hade man under 2014 cirka 8 500 läkarbesök och drygt 6 000 besök hos andra vårdgivare (sköterskor för CPAP/sömnutredning, logoped, hörapparatutprovning och sköterskemottagning).

Vid ÖNH-mottagningen i Ystad bedrivs en mycket omfattande sömnapnéverksamhet med registreringar inklusive PSG och CPAP-utprovning. Vidare finns ett välutrustat vestibularislab, hörselmätningar och rinometri. Allergitester görs på vuxenmedicin samt inom PV.

Enheten i Ystad har ingen egen vårdavdelning men disponerar några vårdplatser på kirurgavdelning respektive barnavdelning vid behov.

Det finns skriftliga riktlinjer om hur ST skall genomföras och utvärderas.

Vid enheten i Ystad tjänstgör en ST-läkare och under vederbörandes föräldraledighet tjänstgör en ”gråblockande” underläkare, som varit i Kristianstad ett knappt år. Denne tjänstgör på samma ST-schema som ordinarie befattningshavare.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Båda ST-handledarna är specialistkompetenta och har handledarutbildning. Vid kliniken finns en mycket engagerad studierektor som huvudsakligen är stationerad i Kristianstad och med schematid för studierektorsuppdraget.

Vid enheten i Ystad finns en bred kompetens i ÖNH hos de fyra överläkarna av vilka två är disputerade. Subspecialisering finns inom rinologi (med navigationsbaserad FESS), OSAS och vestibularis. De verksamhetsdelar som huvudsakligen utförs i Kristianstad, men ej i Ystad, försöker man schemalägga under ST-läkarens dagar i Kristianstad. Detta gäller öronkirurgi, laryngologi, barnaudiologi, spottkörtelkirurgi och jour. Konsult laryngologi/foniatri kommer till Ystad en dag varannan vecka samt audiolog enstaka dagar per termin. Utbildning i gastroscopi sker på kirurgmottagningen i Ystad varannan vecka efter en intensivkurs på två veckor och bronchoskopier tränas på lungmottagningen i Kristianstad. ST-kollegium ordnas årligen med feed back till ST-läkaren och årligen ordnar studierektorn

ett möte med handledare och ST-läkare. ST-läkaren i Ystad har disputerad handledare som också är vetenskaplig handledare.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

ÖNH-mottagning och polopsal med uppvakningsplatser är väl samlade och utrustningsnivån är god. Centraloperation och IVA ligger i annan byggnad, med kulvertförbindelse, men nås inom några minuter. ST-läkaren delar arbetsrum med en överläkare men med egen arbetsplats och dator. Detta rum ligger på mottagningen. Sjukhusbibliotek med bibliotekariehjälp för litteratursökning finns. Klinikens eget bibliotek är blygsamt.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Kliniken har väl utvecklade rutiner för ST vad gäller upplägg. Handledare utses inom några veckor och när ST-beslutats skrivs kontrakt och individuella utbildningsprogram som revideras då omständigheterna kräver det. Det finns ett skriftligt introduktionsprogram och sedan genomförs ST-blocket i Ystad i enlighet med målbeskrivningens struktur. Även den gråblockande underläkaren har ett utbildningsprogram som följs upp tillsammans med handledaren som tilldelades på ett mycket tidigt stadium vid anställning. Likaledes har lokal handledare utsetts i Ystad under vikariatstiden där.

Jourttjänst bedrivs en vardag per vecka i Ystad som då är inkorporerad i mottagningen med cirka 5-6 jourfall/dag. ST-läkaren tjänstgör sedan 2014 onsdag-torsdag i Kristianstad varvid vederbörande är nattjour natten till torsdag varje vecka. Under torsdagen tjänstgör ST-läkaren i Kristianstad med fokus på sådant som ej görs i Ystad. I Kristianstad ges även möjlighet att delta i och leda rondarbete. I ST-blocket ingår också 18 månader på regionsjukhuset i Lund samt 6 månaders plastikkirurgi i Malmö. Denna tid på universitetsklinik är sålunda längre än vad ST-läkarna i Kristianstad gör.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

Personlig och mycket intresserad handledare finns som dessutom är schemaläggare.

Handledarsamtal sker regelbundet, schemalagt och dokumenteras i enlighet med mall för handledarsamtal. Man följer specialitetens målbeskrivning. Man har använt medsittning och core based study vilka båda utvärderats enligt mall. Feedback ges regelbundet från handledaren för utveckling i läkarrollen.

Utbildningsklimatet i Ystad beskrivs av de tjänstgörande ST-läkarna som mycket gott. En av överläkarna har alltid reducerad mottagning för att kunna hjälpa ST-läkaren och randande allmänmedicinare. Även vid placering i Kristianstad beskrivs utbildningsklimatet som mycket gott. Kliniken uppmuntrar till deltagande i specialistskrivningen och två veckors ledighet ges för inläsning.

ST-läkarens närmaste chef är verksamhetschefen som håller årligt utvecklingssamtal med ST-läkaren.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☐
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Kliniken/sjukvårsområdet och regionen har ett omfattande program för teoretisk utbildning för ST-läkare. En gång per vecka hålls videolänkad teoretiskutbildning på kliniken och på ons- och torsdagar håller läkarna fall/artikelredovisningar under 15-20 minuter på morgonen i Kristianstad vilket sammanfaller med de dagar ST-läkaren från Ystad är där. Dessa pass svarar även ST-läkarna för med regelbundenhet. Tid finns för web-utbildningen i schemat och regionala ST-dagar ordnas 4 gånger per termin med sikte att under 5 år täcka teoretiska delmål i målbeskrivningen. Kry ordnar tre halvdagar per termin med utbildning för allmänna mål för alla ST-läkare. Härutöver ordnas kurser i ledarskap, ekonomi och vetenskapligt förhållningssätt. Kliniken har också en generös attityd till extern utbildning som omfattar 1-2 möten per år och cirka en extern SK-kurs per år. ST-läkarna deltar också i föreningens Home

study Course och får tid avsatt för detta i schemat. Eftermiddag efter jour ges sålunda möjlighet till teoretisk utbildning där ST-läkaren själv styr hur många timmar som används till studier (max 4h) alternativt tas jourkomp ut.

Även den gråblockande underläkaren har beretts två externa kurser under sitt första tjänstgöringsår.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Utbildning erbjuds för vetenskapligt syn- och förhållningssätt. ST-läkaren i Ystad har gjort ansökan till etikkommitté för ett vetenskapligt arbete av potentiellt god vetenskaplig kvalitet.Handledare är densamme som klinisk handledare. Ett kvalitetsprojekt av god kvalitet är redan genomfört och redovisat. Vid kliniken har inget vetenskapligt arbete utgått senaste två åren och inget doktorandprogram finns. Möjlighet till utvidgad forskning bör dock bedömas som god.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☐
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkaren har givits möjligheter att utveckla ledarskap genom att vara handledare åt randande ST-läkare i allmänmedicin samt föreläsa för AT-läkare på olika nivåer samt vid läkarmöten. Detta har skett med återkoppling liksom utvärdering av ST-läkarens ledaregenskaper för övrigt har utvärderats med återkoppling via studierektor och handledaren. Härutöver har ST-läkaren själv deltagit i att utveckla och utvärdera en SK-kurs i specialiteten vilket förvisso varit mer på vederbörandes eget initiativ än klinikens. Formell utbildning i ledarskap erbjuds inom förvaltningen under sammanlagt 7 dagar som ST-läkaren avser att gå.

A	Uppfyller SOSFS 2008:17 och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS 2008:17	☒
C	Uppfyller SOSFS 2008:17 med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS 2008:17 – åtgärder krävs	☐

Styrkor

Det föreligger ett mycket gott utbildningsklimat vid enheten i Ystad med kompetenta handledare. Strukturen för ST-utbildningen är mycket välplanerad och genomförandet välfungerande. Upplägget med placering i både Ystad och Kristianstad ger grund för en allsidig träning och med väl tilltagen placeringstid vid regionsjukhus finns förutsättningar för en mycket bra utbildning.

Svagheter

Placering regelbundet på två ställen kan utgöra en fara i så motto att man ej har fast hem tillhörighet vilket dock ej framkommit underlag för vid inspektionen. Långt avstånd innebär också mycket resande. Enhetens begränsade verksamhet förutsätter dock samverkan med Kristianstad.

Förbättringspotential

ST-blocket i Ystad/Kristianstad har i sin nuvarande utformning ett mycket bra upplägg och process. En fortsatt fokusering på fyrhänt kirurgi av de fall som ej är av basak karaktär är nödvändigt för den kirurgiska träningen. Enhetens vetenskapliga aktivitet är låg och kan förbättras.